

Levande vatten & bygd

Tämnarens Vattenråd

Tämnarens ursprung

Sjön Tämnaren är fortfarande Upplands största sjö, trots att sjösänkningar minskat dess yta. Tämnaren, som idag har en yta på 38 kvadratkilometer, var en gång mer än 70 kvadratkilometer stor. Den avsnördes från havet omkring år 2500 f.Kr. Då sjön bildades upphörde landhöjningens effekt. Orsaken till att sjön idag grundas upp och växer igen är framför allt övergödning och att sjön har sänkts i flera omgångar.

Djupt och rent vatten under 1940-talet.

Tämnarens utveckling

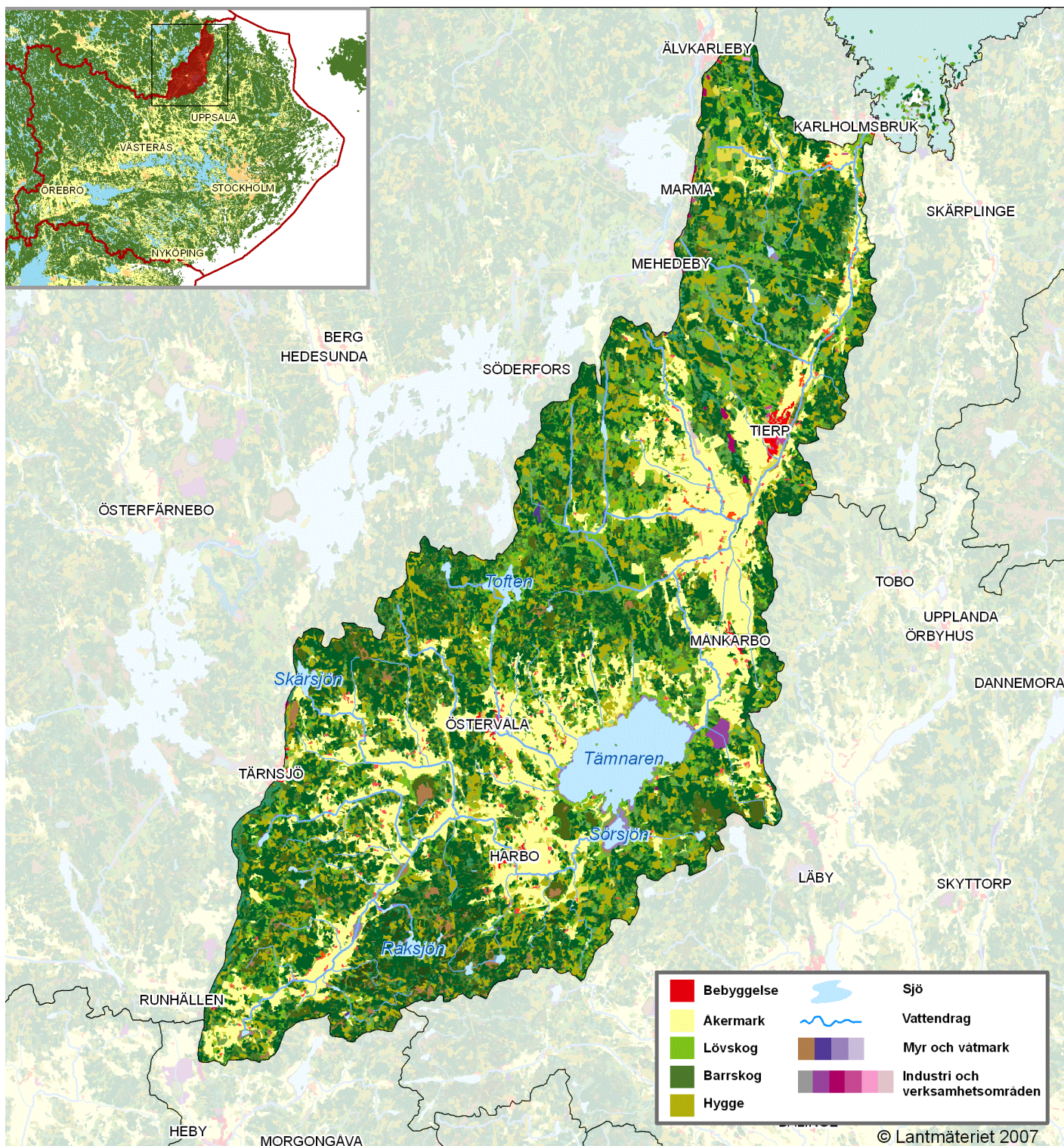
Enligt vattendom regleras Tämnaren mellan 34,30 och 35,24 meter över havet, där 35,24 meter över havet gäller vid helt öppen damm. Om avrinningen är hög klarar själva ån inte, trots fullt öppna luckor, att avbörda det tillrinnande vattnet. Då kan Tämnaren tillfälligtvis stiga över 35,24 meter över havet.

Övergödning påskyndar sedimenttillväxten i Tämnaren och gör att den långsamt blir allt grundare med bland annat fiskdöd vintertid som följd. Tämnaren är en sjö som åldras i förtid. Inom några generationer kommer sjön att ha förvandlats till ett träsk. Det är inte realistiskt att återställa sjön till ursprungligt skick, men det är fullt möjligt att förlänga sjöns livslängd med några hundra år och samtidigt utvinna bioenergi ur sjön.

Tämnarens
Vattenråd

Ansvarig utgivare: Kiell Tofters, Tämnarens Vattenråd,
Bragdebo 115, 740 46 Östervåla, www.tamnaren.se.
Redaktör: Birgitta Olsson, Öndbo 206, 740 46 Östervåla
Vinjett: "Sommarminne", olja på duk. Birgitta Olsson.
www.birgittaolsson.se
Foto: Kiell Tofters där inget annat anges

Källa: Lantmäteriet

Tämnarens Vattenråd - samarbete för bättre vatten

Vattenrådet är ett frivilligt ideellt organ och ett språkrör för bygden kring Tämnaren, dess tillopp och avlopp. Tämnarens Vattenråd ska stödja länsstyrelsen i arbetet att förbättra sjöns vattenkvalitet. Det förutsätter allmänhetens delaktighet och inflytande i arbetet.

Tämnarens Vattenråd bildades den 4 juni 2007. Genom att bilda ett vattenråd och gemensamt arbeta med åtgärder behåller man som markägare eller brukare rådigheten över sitt vatten och ökar därmed det lokala inflytandet över sjöns framtid när EU:s vattendirektiv skall genomföras. Tämnaren tillhör Norra Östersjöns Vattendistrikt och Länsstyrelsen i Västmanlands län är utsedd till dess vattenmyndighet. Distriktet omfattar hela eller delar av Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Örebro, Västmanlands, Östergötlands och Dalarnas län.

Utsikt från Öndbo.

Långsiktiga mål

Vattenrådets mål är att Tämnaren skall leva minst ett ytterligare sekel som en frisk och attraktiv sjö. För detta behövs en bevarandeplan, som samtliga intressenter står bakom. Det behövs också finansiella resurser, som kan komma från regionala, nationella och internationella myndigheter.

Aspnäs kyrka.

Organisation

Tämnarens Vattenråd består av intressenter runt hela sjön såsom markägare, vattenföretag, sänkningsföretag, naturskyddsorganisationer, ornitologer och intresseorganisationer - dvs Harbo Sockenråd, Nolmyrafastigheternas Intresseförening, Östervåla Utvecklingsråd, Tämnargruppen, Tämnarturism, Tämnarens Sänkningsföretag, Vretaåns Sänkningsföretag, Tämnarens Fiskevårdsförening, LRF, Heby kommun, Tierps kommun och Uppsala kommun.

Administration

Arbetet inom Tämnarens Vattenråd leds operationellt av en Arbetsgrupp, som väljs vid årsmöte i april varje år.

Stuga i ekbacke vid Öndbo.

Samarbetspartners

Norra Östersjöns Vattenmyndighet
Sveriges Lantbruksuniversitet, Institutionen för Stad och Land , enheten för Miljökommunikation
Uppsala universitet, Civilingenjörsprogrammet, Miljö- och vattenteknik
Uppsala universitet, Institutionen för ekonomisk historia
Uppsala läns muséum /Upplandsmuseet
Östervåla Utvecklingsråd
Länsstyrelsen Uppsala Län
Heby, Tierps och Uppsala kommuner.

Harbonäs säteri.

Finansiering

Tämnarens Vattenråd är en ideell förening utan eget kapital och egna intäkter. För att hantera de administrativa ärendena utgör vattenrådet en sektion i den ideella föreningen Östervåla Utvecklingsråd.

Utsikt från Öndbo.

Åtgärdsområden

En lista på åtgärder har tagits fram i diskussioner mellan intressenterna kring sjön. Listan innehåller följande punkter som ska undersökas och förbättras:

Förbättrad tillgänglighet. Omprövning av vattendom. Vattennivån. Förbättrade avlopp. Diken och vattentillförsel. Växtlighet. Slam och gytta. Fisk och lekperioder. Dammar och hinder. Muddring. Invallning. Bioenergi. Dessa åtgärder beskrivs närmare i broschyren "Samarbete för bättre vatten".

Utsikt från Aspnäs.

Vattendom

För Tämnares finns en vattendom sedan 1973, vilket är en bestämmelse över hur sjön regleras. Tämnares utgör också en vattentäkt till Uppsala. Enligt vattendomen ska vattennivån i sjön ligga mellan 35,24 m och 34,32 m. Vattendomen är utformad ur ekonomiskt perspektiv, utan att någon hänsyn tagits till omgivande miljö. En ny vattendom med större fokus på sjöns tillstånd och omgivande miljö skulle därför vara att föredra.

Pågående projekt 2012-2013

Restaureringsplan för sjön Tämnaaren.

Uppbindning av näringsämnen i Sörsjön. Vegetationsbegränsning genom röjning, betning och muddring, samt höjning av vattennivån vintertid.

Renovering av fågeltorn.

Fågeltornet vid Åbyåns utlopp i Tämnaaren är restaurerad och återinvigd.

Destination Tämnaaren.

Målet är att skapa ett lokalt utvecklingsbolag som ska arbeta för att utveckla företagsamheten runt Tämnaaren.

Attraktiv Tämnaarbygd.

Projektet ska öka antalet besökare i bygden.

Framtidsseminarier, opinionsbildning och samordning av intressenter kring sjön.

Temat är: "Hur vill vi leva och bo i framtiden vid sjön Tämnaaren".

Biobränsle.

Kan vi utvinna biogas ur bottenslam och växtlighet?

Vattenrådets Information till allmänheten.

Kommunikation med lokalbefolkning och myndigheter genom möten, webb, broschyrer.

Naturskyddsområdet vid Aspås.